

İHKİB

İSTANBUL HAZIR GIYIM VE
KONFEKSİYON İHRACATÇILARI BİRLİĞİ

SIRBİSTAN ÜLKE RAPORU

HAZİRAN 2021

İHKİB ARGE ŞUBESİ

Genel Bilgiler
Dış Ticaret Bilgileri
Türkiye ile Dış Ticaret
Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti
Sırbistan'ın Dış Ticaret Politikası
Sırbistan'a İhracatta Dikkat Edilmesi Gerekenler
Resmi Tatil Günleri ve Faydalı adresler

GENEL BİLGİLER

Başkent: Belgrad
En büyük şehir: Belgrad
Resmi dil: Sırpça
Yüz ölçümü: 77.474 km²
Nüfus: 6,9 milyon (2021 IMF)

EKONOMİK BİLGİLER

Para Birimi: RSD (Sırp Dinarı)
GSYİH: 60,4 Milyar \$ (2021 IMF)
Kişi Başı GSYİH: 8,748 \$ (2021 IMF)
Büyüme Oranı: %5,0 (2021 IMF)
İşsizlik Oranı: % 13,0 (2021 IMF)

COĞRAFİ KONUM

Sırbistan 77.474 km² yüzölçümü ile Avrupa'nın güneydoğusunda, Balkan Yarımadasının orta kesiminde bulunmaktadır. Kuzeyinde Macaristan, batısında Hırvatistan ve Bosna-Hersek, güneyinde Makedonya ve Kosova, doğusunda ise Romanya ve Bulgaristan bulunmaktadır. Karadağ'ın ayrılmasından sonra Sırbistan'ın deniz çıkışı noktası kalmamıştır.

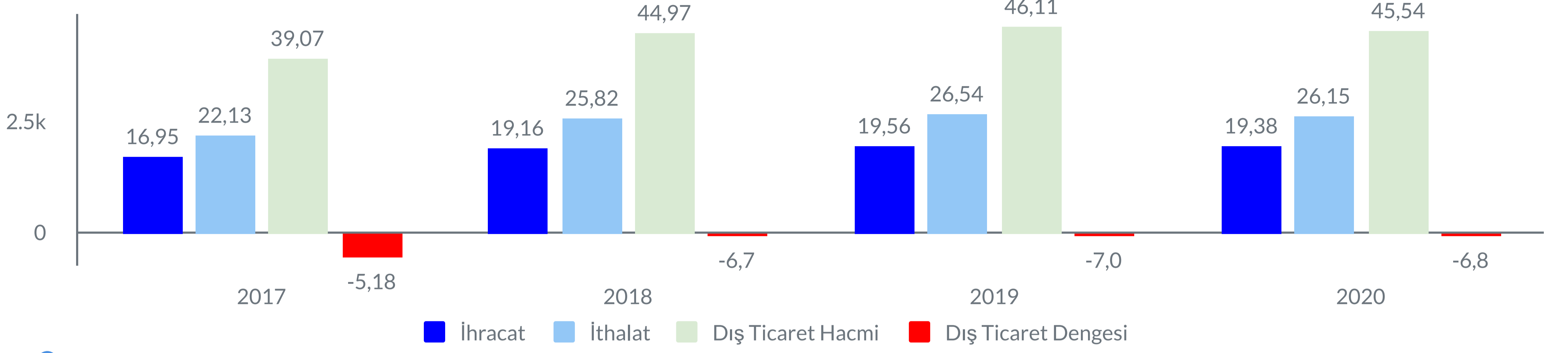
İKLİM VE COĞRAFİ ÖZELLİKLER

İklim ülkenin ortalarında ve batısında kıtasaldır. İç bölgelerde yaz aylarında sıcaklık 30 dereceyi aşarak kuraklığa neden olabilmektedir. Ülkenin kuzeybatısında verimli ovalar, Sumadiya'da alçak tepeler, ülkenin doğusu, ortası ve batısında ise yüksek dağlık bölgeler bulunmaktadır. Ülke ormanlık alan bakımından zengindir. Ülkenin en önemli akarsularından biri olan Tuna nehri 589 km uzunluğa sahiptir.

SIRBİSTAN'IN DÜNYA TİCARETİNDEKİ YERİ

2020'de

Sırbistan'ın ihracatı: 19,4 milyar \$ (%0,9 oranında düşüş)
Sırbistan'ın ithalatı: 26,2 milyar \$ (%1,5 oranında düşüş)

+ 19,4 milyar \$ ile dünyanın en büyük 68. ihracatçısı

+ 26,2 milyar \$ ile dünyanın en büyük 64. ithalatçısı

Kaynak: Trademap

SIRBİSTAN'IN DIŞ TİCARETİNDE ÜLKELER & ÜRÜNLER

Sırbistan'ın 1 milyar dolar üzerinde ihracat yaptığı sadece 4 ülke bulunmaktadır: Almanya, İtalya, Bosna-Hersek ve Romanya. Almanya Sırbistan'ın en büyük ticari partner ülkesi konumundadır. Sırbistan'ın ürün bazında ihracatında özellikle 85. Fasıldaki elektrikli makine ve teçhizatlar, tv ve ses kayıt ekipmanları öne çıkmaktadır. Bu ürünler Sırbistan'ın ihracatının yaklaşık %15,7'sini oluşturmaktadır.

SIRBİSTAN'IN İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

Elektrikli makine ve teçhizatlar, televizyon ve ses kayıt ekipmanları vs.

SIRBİSTAN'IN İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER

Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, bunların aksamaları vs.

Kaynak: Trademap

Sırbistan'ın uzun yıllardan beri hem ithalatında hem de ihracatında ilk sırada yer alan ticari partneri Almanya'dır.

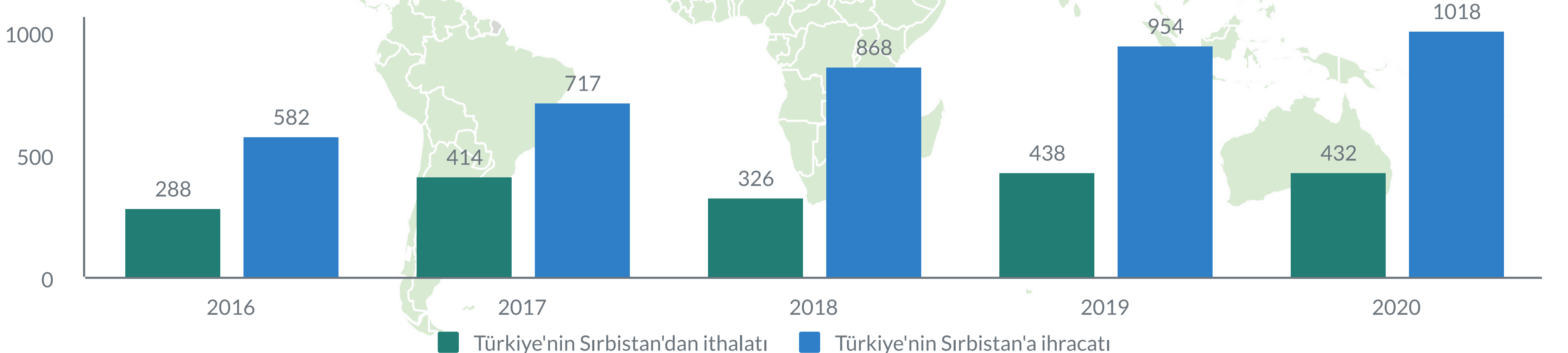
SIRBİSTAN'IN İHRACATINDA İLK 5 ÜLKE

1. Almanya - 2,5 milyar \$
2. İtalya - 1,6 milyar \$
3. Bosna&Hersek - 1,4 milyar \$
4. Romanya - 1,3 milyar \$
5. Rusya - 914 milyon \$
19. Türkiye - 361,9 milyon \$

SIRBİSTAN'IN İTHALATINDA İLK 5 ÜLKE

1. Almanya - 3,6 milyar \$
2. Çin - 3,3 milyar \$
3. İtalya - 2,2 milyar \$
4. Rusya - 1,6 milyar \$
5. Macaristan - 1,3 milyar \$
6. Türkiye - 1,1 milyar \$

Türkiye'nin Sırbistan ile Dış Ticareti (Milyon \$)

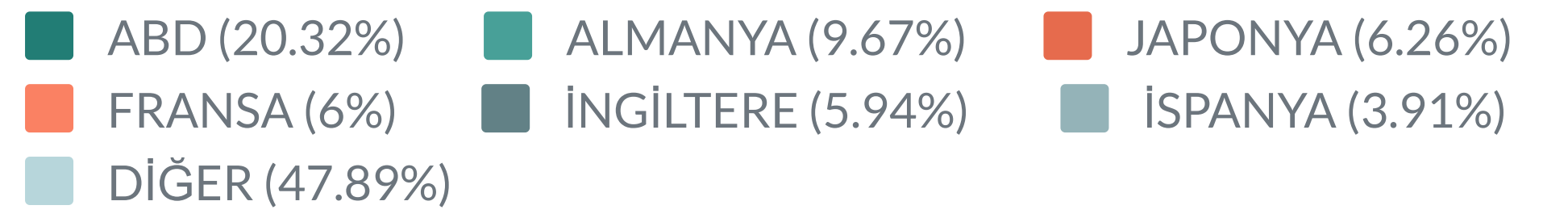
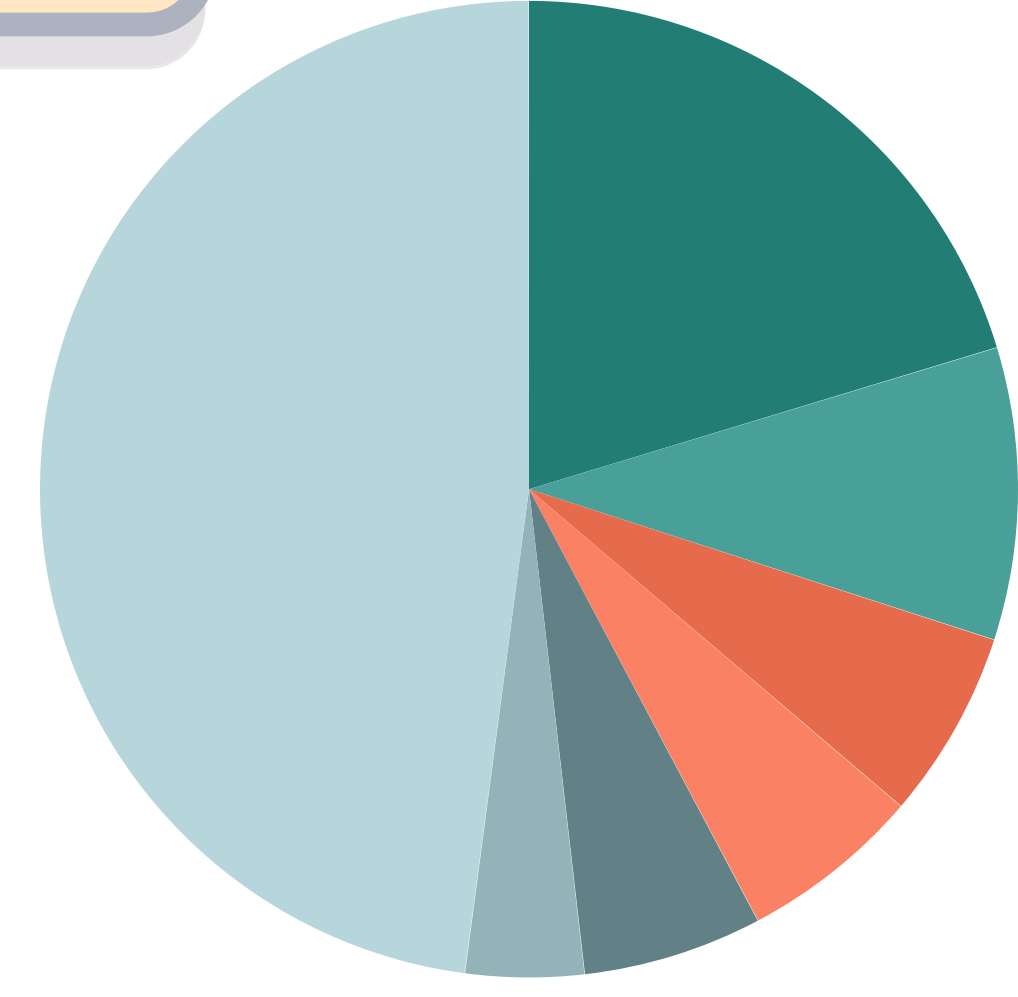

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON

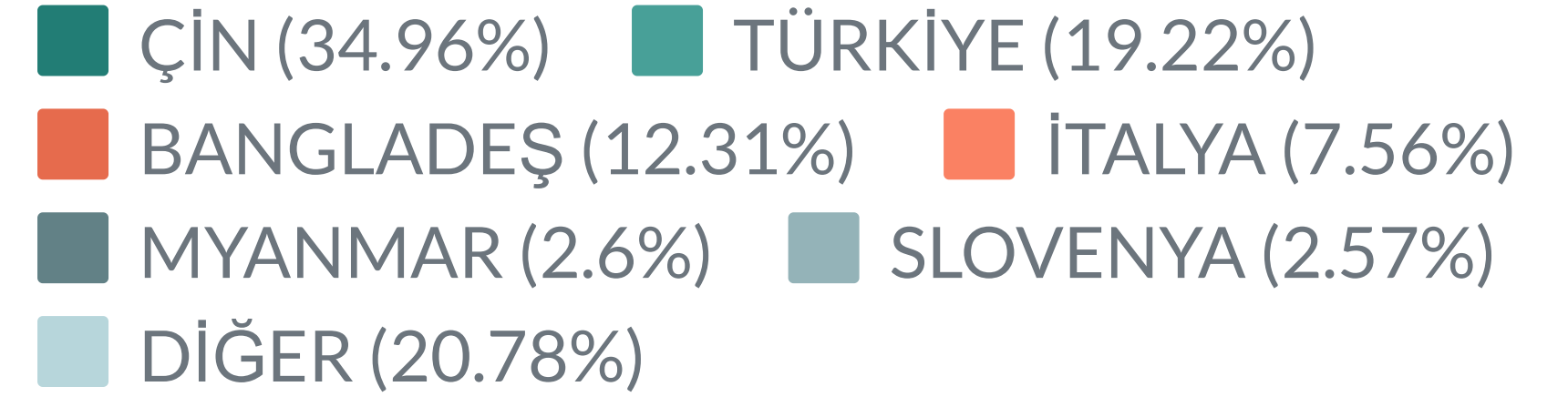
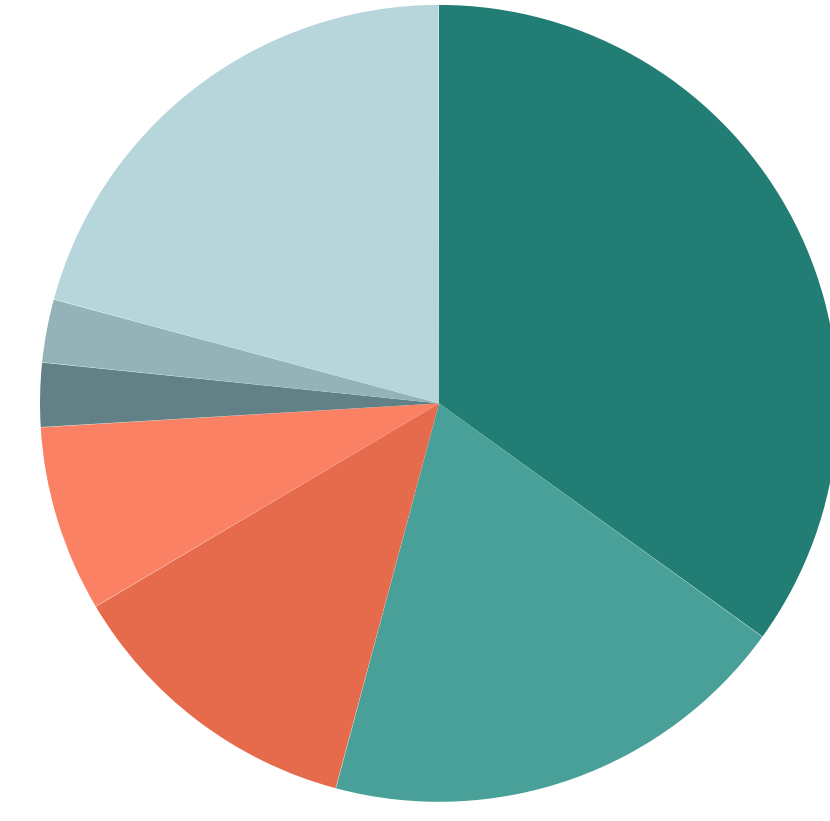
Dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında Sırbistan'ın yeri

Sırbistan, %0,1 pay ve 599,5 milyon \$ değerinde ithalat ile 503,3 milyar \$ değerindeki dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında 65. sıradadır.

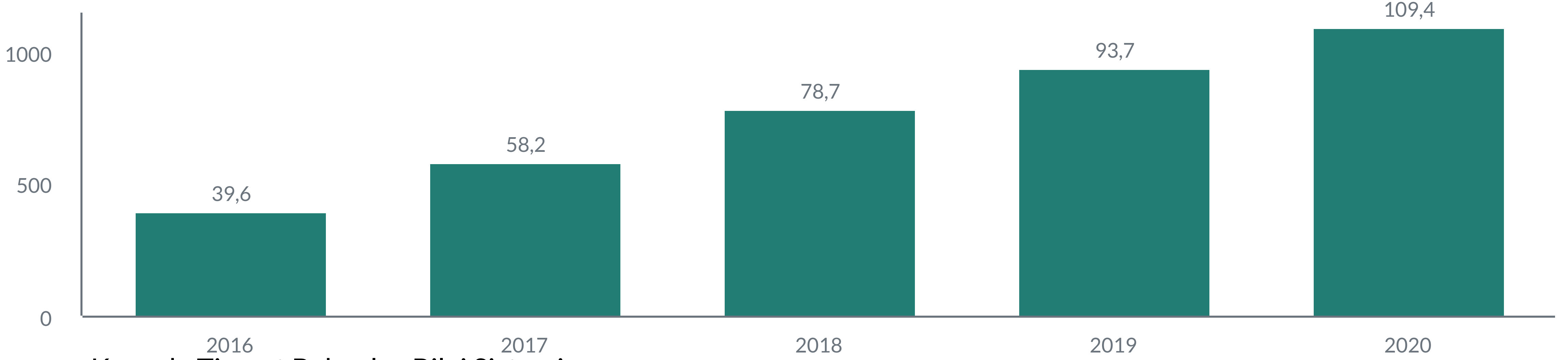
Sırbistan'ın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında tedarikçiler

Sırbistan'ın en büyük hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi 209,6 milyon \$ değerinde ithalat ve %35 pay ile Çin'dir. Türkiye, %19,2 pay ile Sırbistan'ın 2'inci büyük tedarikçisidir.

Kaynak: Trademap

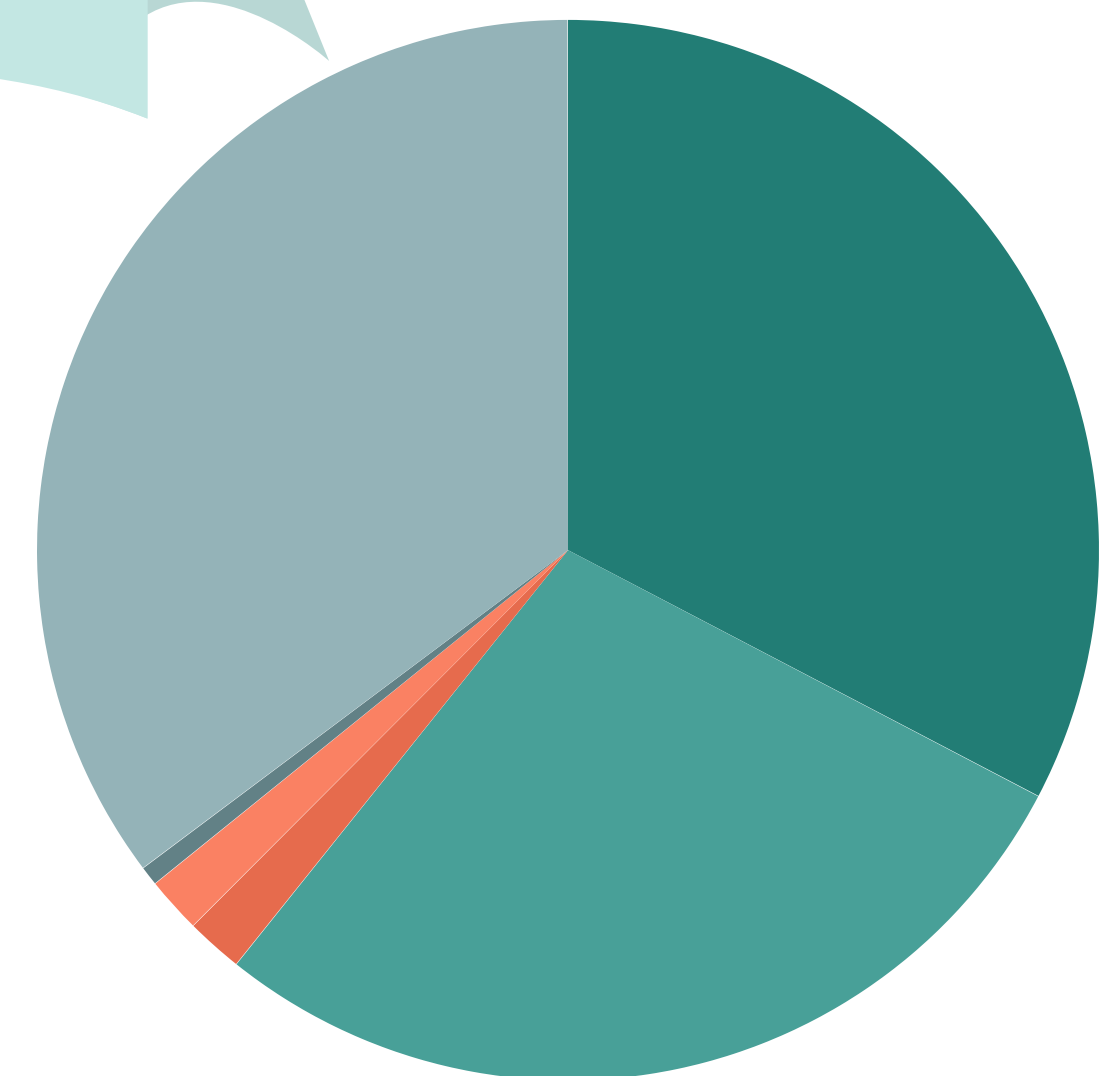
Sırbistan'a Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatımız (Milyon \$)

TEKSTİL ÜRÜNLERİ

Sırbistan'ın tekstil ürünleri ithalatında tedarikçiler

Sırbistan'ın en büyük tekstil ürünleri tedarikçisi 143,1 milyon \$ değerinde ithalat ve %24 pay ile İtalya'dır. Türkiye, %20,6 pay ve 122,8 milyon \$ ile Sırbistan'ın 2'inci büyük tedarikçisidir.

Kaynak: Trademap

SIRBİSTAN İLE DIŞ TİCARETİMİZ

Sırbistan'a ihracatımızda ürünler (2020)

- KAZANLAR, MAKİNALAR, MEKANİK CİHAZLAR VS. (20.01%)
- MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖRLER, MOTOSİK... (17.27%)
- PLASTİKLER VE MAMULLERİ (14.01%)
- ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, TELEVİZYON VE... (12.52%)
- DEMİR VE ÇELİK (10.01%)

Sırbistan'dan ithalatımızda ürünler (2020)

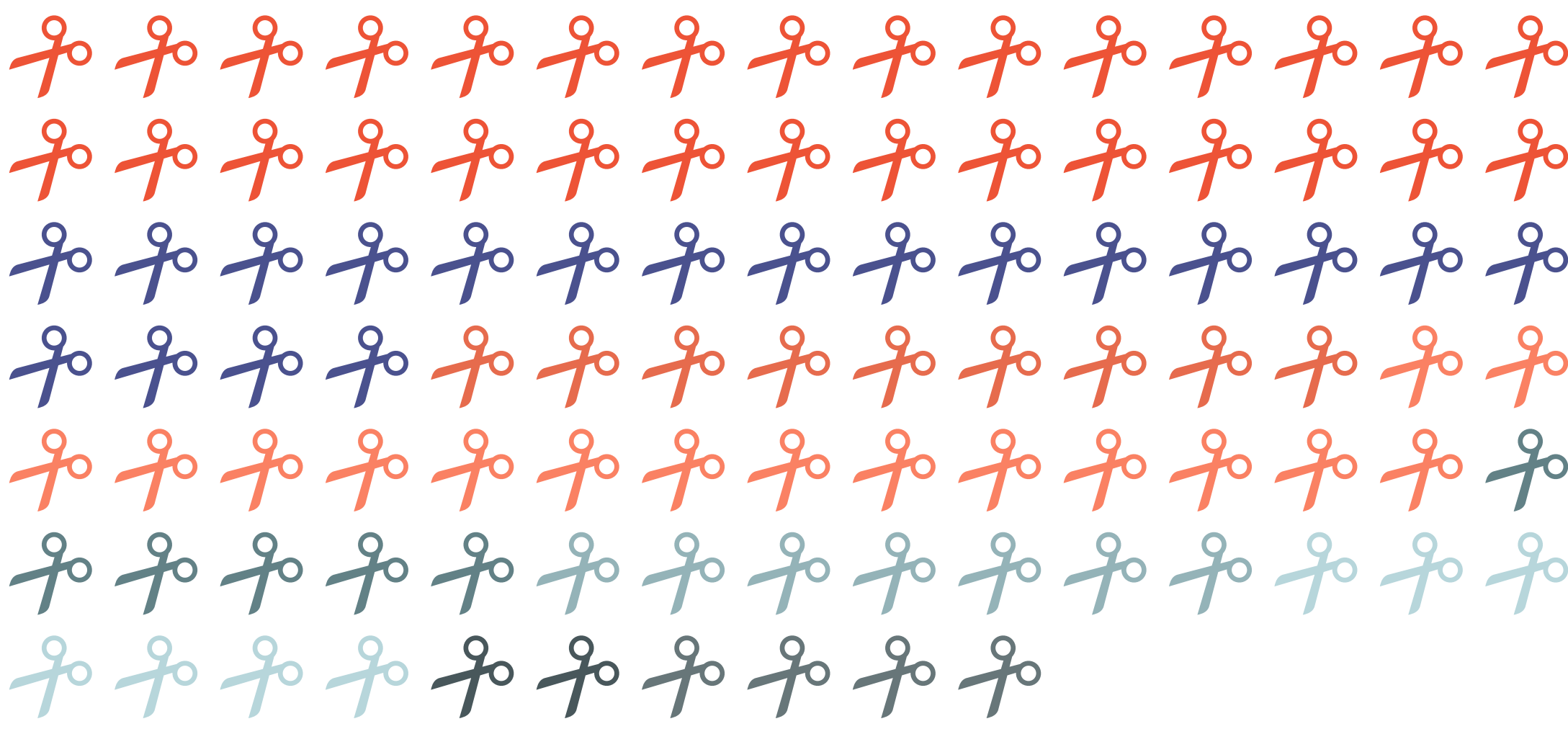
- KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA (31.95%)
- TÜTÜN VE TÜTÜN YERİNE GEÇEN İŞLENMİŞ MADDELE... (21.19%)
- ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, TELEVİZYONLAR ... (14.44%)
- NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNALAR, ME... (12.52%)
- PLASTİK VE MAMULLERİ (16.56%)

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Sırbistan'a ihracatımızda kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar vs. ürünler en önemli kalemimizdir.

Türkiye'nin Sırbistan'a genel ihracatı 2016 yılından itibaren değerlendirildiğinde, düzenli olarak artış sağlandığı gözlemlenmektedir. 2016 yılında yaklaşık 581,7 milyon dolar olan ihracat, 2020 yılında 1 milyar dolar eşiğini aşmıştır. Sırbistan ile son yıllardaki ticaretimiz incelendiğinde, düzenli olarak ülkemiz lehine dış ticaret fazlası verildiği gözlenmektedir. Dış ticaret fazlamız 2020 yılı itibariyle 585,7 milyon dolar seviyesindedir. 2020 yılında Sırbistan'dan ithalatımız 432,3 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sırbistan'a hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda ürünler (2020)

- ÖRME GİYİM (30.31%)
- KADIN GİYİM (18.68%)
- ERKEK GİYİM (9.34%)
- HAZIR EŞYALAR (15.52%)
- ÇORAP (5.86%)
- İÇ GİYİM (6.51%)
- DIŞ GİYİM (7%)
- SPOR VE YÜZME GİYİM (1.61%)
- BEBEK GİYİM (4.28%)
- AKSESUAR (0.9%)

Sırbistan'a 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla %16,8 artışla 109,4 milyon \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirilmiştir. Sırbistan, 2020 yılında toplamda 17,1 milyar \$ değerinde gerçekleşen toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda 30'uncu büyük ihracat pazarımızdır.

Sırbistan'a tekstil ihracatımızda ürünler (2020)

- DOKUMA KUMAŞ (23.62%)
- DİĞER (21.19%)
- İPLİK (14.44%)
- ÖRME KUMAŞ (38.13%)
- ELYAF (2.62%)

Sırbistan'a 2020 yılında %7,2 düşüşle 125,4 milyon \$ değerinde tekstil ve hammaddeleri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Sırbistan, 2020 yılında toplamda 7,2 milyar \$ değerinde gerçekleşen toplam tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda 17'nci büyük ihracat pazarımızdır.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

SIRBİSTAN DIŞ TİCARET POLİTİKASI

Sırbistan, büyük ölçüde pazar güçlerinin hakim olduğu bir geçiş ekonomisine sahip olmakla birlikte, devlet sektörü ekonomide geniş bir alanda görülmekte ve birçok yapısal reforma hala ihtiyaç duyulmaktadır. Sırp ekonomisi temel olarak yabancı sermaye destekli imalat sektörüne ve ihracata dayanmaktadır. Bu anlamda net ithalatçı bir ülkedir. Sırbistan sahip olduğu 7 milyonluk nüfus ile orta ölçekli bir pazar olarak tanımlanabilir. Ülke pazar büyüklüğü açısından Güneydođu Avrupa'da Romanya ve Bulgaristan'ın arkasından 3. sırada yer almaktadır. Sırbistan her ne kadar dış ticareti düzenleyen kanunları AB ve DTÖ kuralları ile uyumlu hale getirirse de henüz DTÖ üyesi değildir.

Sırbistan 2006 yılında Karabağ'ın bağımsızlığını ilan ederek ayrılmasının ardından resmi olarak bağımsızlığını ilan etmiştir. 2007 yılında Avrupa Birliği ile imzaladıkları İstikrar ve Ortaklık Anlaşması'nın ardından 2 Aralık 2009 yılında Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunda bulunmuştur.

Sırbistan örme giyim ürünlerinde ortalama %18, dokuma giyim ürünlerinde ise ortalama %22 civarında gümrük vergisi uygulamaktadır.

Sırbistan'ın hali hazırda Avrupa Birliği, EFTA, CEFTA, Rusya, Kazakistan, Belarus ve Türkiye yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır. 2008 yılında yürürlüğe giren İstikrar ve Ortaklık Anlaşması kapsamında Avrupa Birliği ile Sırbistan arasında gümrüksüz ticaret başlamıştır. Sınırlı sayıda ürün bu anlaşma kapsamı dışında tutulmuş olsa da tekstil ve hazır giyim ürünlerinde gümrük vergileri sıfırlanmıştır. Öte yandan, ABD, Japonya ve Avustralya ile Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GSP) altında belirli ürünler için ticaret serbestleştirilmiştir.

AB ile Sırbistan arasındaki serbest ticaret anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından Türkiye ile Sırbistan arasında ilk olarak 2010 yılında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması, kapsamı genişletilen Protokollerin dahil edilip onaylanmasıyla beraber 1 Haziran 2019 itibariyle yürürlüğe girmiştir. Anlaşma kapsamında sanayi mallarında gümrük vergileri karşılıklı olarak sıfırlanmıştır.

SIRBİSTAN PAZARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Sırbistan'daki her sektör yabancı yatırımcılara/ihracatçılara açıktır, ticaret serbesttir ve pazara giriş için herhangi bir yasal engel yoktur. Ancak Sırbistan ile ticaret yapan/Sırbistan'da yatırım yapan Türk firmaları aşağıda belirtilen sorunlarla sıklıkla karşılaşmaktadır:

- Bürokrasinin Ağır İşlemesi, Şeffaflığın Yeterli Düzeyde Olmaması ve Sorunların Çözümünde Hukuk Sisteminin Zayıf Kalması
- Bankacılık Sistemindeki Problemler: Sırp tüketiciler ve ithalatçılar için yeterli finans kaynağı bulunmasında sorun yaşanmaktadır. Türk Eximbank tarafından "Uluslararası Ticaretin Finansmanı" kapsamında sağlanan enstrümanların bu pazarda etkin kullanımı, ihracatçılarımızın pazara girişini kolaylaştırabilir.
- İş Yapma Kültüründeki Farklılıklar: Sırbistan'da, Yugoslavya dönemindeki komünist anlayıştan kalan iş yapma kültürü günümüzde de devam etmektedir. Çalışanlar, kendilerine belirtilen mesai saatlerinin dışında, ücreti ödense dahi fazla mesai yapmayı istememektedirler. İş kanunundaki boşluklardan dolayı çalışanlar arasında çok fazla sağlık raporu alınmasının yaygın olduğu ve bu durumun üretim verimliliklerini olumsuz etkilediği vurgulanmaktadır.

Yukarıda belirtilen sorunların aşılması adına "Türk Sırp İş Derneği (Turkish-Serbian Business Association-TSBA)" adlı yeni bir dernek kurulmuştur: <https://turkishserbianbusiness.com/>

Sırbistan'ın resmi para birimi Sırp Dinarı (RSD)'dir. 1 TRY yaklaşık 11 RSD; 1 Euro yaklaşık 117 RSD değerindedir.

Türkiye ile Sırbistan arasında imzalanan anlaşma kapsamında Umuma Mahsus, Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamili Türk vatandaşları Sırbistan'a yapacakları seyahatlerde, ilk giriş tarihinden itibaren 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla vizeden muaftır.

Sırbistan'da, Temmuz, Ağustos ayları ile Eylül ilk yarısı ayının genellikle yaz için yıllık izin kullanılan dönemlerdir. Ülkede bu tarihler arasında iş yapmanın zor olması nedeniyle, iş adamlarımızın iş gezilerini ve iş bağlantılarını bu dönem öncesi veya sonrasında yapması önerilmektedir.

Sırbistan'da, resmi dairelerde çalışma saatleri için genel uygulama 07:30-15:30 saatleri arasındadır, bankalar ise hafta içi 08:30 – 16:30 arası çalışmaktadır. Cumartesi ve pazar günleri mesai yapılmamaktadır. Özel sektörde çalışma saatleri ise işyerlerine göre değişmekle birlikte genellikle 09:00 – 17:00 arasındadır.

Sırbistan yaz saatinde Türkiye'den bir saat, kış saatinde iki saat geridedir.

RESMİ TATİL GÜNLERİ

Sırbistan'da normal çalışma günleri Pazartesi-Cuma arasındır. Mesai saatleri 07.30/09.00-15.30/17.00 arasındır. Resmi tatillerin Pazar günlerine denk gelmesi halinde, takip eden Pazartesi günü resmi tatil ilan edilmektedir.

Yeni Yıl : 1 ve 2 Ocak
Ortodoks Yılbaşı - 7 Ocak
Sırbistan Ulusal Günü - 15-17 Şubat
Paskalya - 17-20 Nisan
İşçi Bayramı - 1-2 Mayıs
Ateşkes Günü - 11 Kasım

YARARLI ADRESLER

T.C. Dışişleri Bakanlığı Belgrad Büyükelçiliği
Tel: +381 11 333 24 00
+381 11 333 24 10 (10 hat)
Fax: +381 11 333 24 10 (10 hat)
Web: <http://belgrad.be.mfa.gov.tr/Mission/Contact>
E-mail: embassy.belgrade@mfa.gov.tr

T.C. Ticaret Bakanlığı Belgrad Ticaret Müşavirliği
Tel: 00 381 11 367 62 21
IP Tel: 0 312 204 81 36
Fax: 00 381 11 367 62 19
Web: <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>
E-Mail: belgrad@ticaret.gov.tr

Sırbistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği
Tel: + 90312 / 426-02-36, + 90312 / 426-24-32
Web: <http://www.ankara.mfa.gov.rs/tur/>
E-Mail: embserank@tr.net
embserank@gmail.com

Sırbistan Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu
Tel: + 90212 / 213-52-29
Fax: + 90212 /213-54-03
Web: <http://www.istanbul.mfa.gov.rs/>
E-Mail: gksrb@tr.net
konzulat.istanbul@mfa.rs

Sırbistan Ticaret Odası (Привредна комора Србије)
Tel: 00 381 0800 808 809
Web: <https://pks.rs/kontakt>
E-mail: bis@pks.rs

Turkish-Serbian Business Association
Tel: [+381668545250](tel:+381668545250)
Web: <https://tsba.org.rs/tr/>
E-mail: info@tsba.org.rs

KAYNAKÇA

T.C. Ticaret Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi
T.C Ticaret Bakanlığı Web Portalı
Trademap www.trademap.org/
Market Access Database <http://madb.europa.eu/>

İSTANBUL HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON
İHRACATÇILARI BİRLİĞİ (İHKİB)

www.ihkib.org.tr

İHKİB ARGE ŞUBESİ

konfeksiyonarge@itkib.org.tr

Takip ediniz: [@ihkibirlik](https://twitter.com/ihkibirlik)

Çobançeşme Mevkii, Sanayi Cad. Dış Ticaret
Kompleksi B Blok P.K.34196 Yenibosna /
İSTANBUL 0212 454 02 00-0212 454 03 25